

ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТАМИ у 2017/18 навчальному році, 2 курс

Інститут (факультет): **Гуманітарний.**

Спеціальність: **029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.**

Освітня програма (спеціалізація): **Інформаційна, бібліотечна та архівна справа.**

Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський).**

Група: **ІД-161**

Навчальний рік, у якому вивчаються дисципліни: **2018/19.**

Курс, на якому вивчаються дисципліни: **3.**

Кількість дисциплін для вивчання у осінньому семестрі: **5.**

- 1) Перша дисципліна вибирається з переліку:
  - Професійно-ділові комунікації;
  - Організації ділової комунікації.

- 2) Друга дисципліна вибирається з переліку:
  - Теорія комунікації;
  - Теорія масових комунікацій.

- 3) Третя дисципліна вибирається з переліку:
  - HR-менеджмент;
  - Організаційна культура.

- 4) Четверта дисципліна вибирається з переліку:
  - Економічна теорія;
  - Основи соціально-психологічного тренінга.

- 5) П'ята дисципліна вибирається з переліку:
  - Історія моди;
  - Профорієнтація та профвідбір;
  - Основи соціально-психологічного тренінгу.

Кількість дисциплін для вивчання у весняному семестрі: **3.**

- 1) Перша дисципліна вибирається з переліку:
  - Стандартизація в інформаційній сфері;
  - Гендерні аспекти соціальної роботи.

- 2) Друга дисципліна вибирається з переліку:
  - Теорія комунікації;
  - Теорія масових комунікацій.

- 3) Третя дисципліна вибирається з переліку:
  - Іміджологія;
  - Психологія професійного спілкування;
  - Гендерні аспекти соціальної роботи.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ПРОФЕСІЙНО-ДІЛОВІ КОМУНІКАЦІЇ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності.**

Викладач: ст. викл. Ященко Л.Є.

Лекцій – 30 год., практичних – 30 год. РР. Модульні контрольні роботи. Форма контролю – залік.

Професійно-ділові комунікації – це навчальна дисципліна, що полягає у вивченні та комплексному засвоєнні основних положень професійно-ділової комунікації, що регулює відносини в організації та виробленні відповідних навичок з метою застосування на практиці.

Виробничі стосунки в організації, спільне виконання виробничих завдань, вирішення психологічних ситуацій, що виникають під час співпраці в колективі, потребують системного уявлення про організацію ефективних комунікативних зв'язків у журналістській діяльності. У зв'язку з цим, дисципліна «Професійно-ділові комунікації», сприятиме забезпеченню вироблення вмінь застосування необхідного інструментарію в підготовці до професійно-ділового спілкування, засобів впливу на співрозмовника для отримання позитивного ефекту від професійно-ділової комунікації.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №1. Професійне спілкування

Змістовий модуль 1. Основи професійно-ділової комунікації у ЗМІ. Особливості професійного спілкування. Спілкування як основа професії журналіста. Змістовий та психологічний аспект спілкування. Когнітивний аспект професійного спілкування. Невербальне та конституціональне спілкування. Просторова та оптико-кінетична підсистема. Кінетико-конституціональні характеристики. Поза, жести, паралінгвістика. Комунікації у редакційному колективі. Взаємини з колегами. Взаємини із керівництвом.

Змістовий модуль 2. Професійна комунікація як інструмент журналістської діяльності. Професійна масова комунікація. Становлення комунікації як професійно організованої суспільно-культурної діяльності. ЗМК як інформаційна індустрія. Спілкування як інструмент професійної діяльності журналіста. Сутність, функції. Спілкування і комунікація. Види, типи, форми професійно-ділової комунікації у журналістиці. Форми існування професійно-ділової комунікації. Типологічні особливості професійно-ділової комунікації. Стильові характеристики спілкування у журналістиці. Ритуальний стиль. Маніпулятивний стиль. Гуманістичний стиль.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ №2. Нестандартні ситуації у професійно-діловій комунікації

Змістовий модуль 3. Нестандартна поведінка у професійно-діловій комунікації. Конфліктні ситуації. Мовленеві конфлікти. Ознаки мовленевого конфлікту. Особливості підготовки і проведення інтерв'ю. Погані інтерв'ю, інтерв'юери та негативна постановка питань. Позитивна постановка питань. Обов'язкові умови якісного інтерв'ю. Основні аспекти процесу отримання інформації. Психологічні проблеми вилучення необхідних відомостей. Нестандартні ситуації у спілкуванні в колективі. Нестандартні ситуації пов'язані із творчим процесом. Нестандартні ситуації пов'язані із комунікацією з колегами.

Змістовий модуль 4. Позитивні та негативні психологічні особливості професійно-ділової комунікації. Соціально-психологічні ефекти масової інформації. Ефект посилення позицій. Ефект задоволення пізнавального інтересу. Поведінкові стратегії професійно-ділової комунікації. Умови. Цілі. Засоби мовленевого впливу на співрозмовника. Тактика перебільшення. Тактика перевтілення. Доводи. Особливості питань у творчому журналістському процесі. Види питань. Специфіка професійних заходів спрямованих на підтримку конструктивного діалогу.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати : поняття і предмет дисципліни «Професійно-ділові комунікації», суб'єкти, стилі, види, форми професійно-ділової комунікації, засоби впливу на співрозмовника для отримання позитивного ефекту від професійно-ділової комунікації;

уміти: застосовувати на практиці необхідний інструментарій у підготовці до професійно-ділового спілкування, розвивати навички вирішування завдань, пов'язаних із здійсненням професійно-ділової комунікації.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЛОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності.**

Викладач: ст. викл. Ященко Л.Є.

Лекцій – 30 год., практичних – 30 год. РР. Форма контролю – залік.

Організація ділової комунікації – це навчальна дисципліна, що полягає у формуванні системного уявлення про організацію ефективних комунікативних зв'язків у діловій сфері, що регулює відносини в організації та вироблені відповідних навичок з метою застосування на практиці.

Вивчення особливостей виробничих стосунків в інформаційній, бібліотечній та архівній справі, навичок взаємодії із іншими людьми, набуття умінь роботи в групах сприятимуть формуванню колективу, а розуміння суті і змісту основних положень етичних кодексів міжнародної інформаційної практики, професійних стандартів, культурної політики зарубіжних країн та України, сприятимуть забезпеченню вироблення вмінь застосування необхідного інструментарію у підготовці до ділового спілкування, використання засобів впливу на співрозмовника для отримання позитивного ефекту ділової комунікації.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Основи ділового спілкування.

Особливості ділового спілкування. Спілкування як основа ділової комунікації. Змістовий та психологічний аспект спілкування. Когнітивний аспект ділового спілкування. Невербальне та конституціональне спілкування. Просторова та оптико-кінетична підсистема ділового спілкування. Кінетико-конституціональні характеристики ділового спілкування. Взаємини у внутрішньому діловому середовищі. Взаємини у зовнішньому діловому середовищі.

Змістовий модуль 2. Ділова комунікація як інструмент людської діяльності.

Ділова комунікація у структурі людської діяльності. Становлення ділової комунікації у структурі людської діяльності. Розвиток ділової комунікації у структурі різних видів людської діяльності. Спілкування як інструмент ділової комунікації. Сутність, функції ділового спілкування. Спілкування і комунікація. Види, типи, форми ділової комунікації. Форми існування ділової комунікації. Типологічні особливості ділової комунікації. Система принципів, норм, методів, прийомів діяльності і поведінки індивіда. Стереотипи комунікативної взаємодії.

Змістовий модуль 3. Нестандартна поведінка у діловій комунікації.

Конфліктні ситуації. Мовленеві конфлікти. Ознаки мовленевого конфлікту. Особливості підготовки до ділового спілкування. Негативна постановка питань. Позитивна постановка питань. Обов'язкові умови якісного ділового спілкування. Основні аспекти процесу отримання інформації. Психологічні проблеми вилучення необхідних відомостей. Нестандартні ситуації пов'язані з діловим процесом. Нестандартні ситуації пов'язані з комунікацією з колегами.

Змістовий модуль 4. Позитивні та негативні психологічні особливості ділової комунікації.

Соціально-психологічні особливості ділової інформації. Ефект посилення позицій. Ефект задоволення пізнавального інтересу. Поведінкові стратегії ділової комунікації. Умови ділової комунікації. Цілі ділової комунікації. Засоби мовленевого впливу на співробітника. Наполягання. Рефреймінг. Доводи. Характеристики комунікативних засобів у діловій комунікації. Види комунікативних засобів. Специфіка комунікативних засобів спрямованих на підтримку конструктивного діалогу у діловій сфері.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати : поняття і предмет дисципліни «Організація ділової комунікації», суб'єкти, стилі, види, форми ділової комунікації, засоби впливу на співрозмовника для отримання позитивного ефекту від ділової комунікації;

уміти: застосовувати на практиці необхідний інструментарій у підготовці до ділового спілкування, розвивати навички вирішування завдань, пов'язаних із здійсненням ділової комунікації.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ТЕОРІЯ КОМУНІКАЦІЇ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності**

Викладач: доц. Василенко О.П.

Лекцій – 30 год (5 сем.), практичних – 30 год.(5 сем.) Форма контролю – залік

Лекцій – 44 год (6 сем.), практичних – 30 год.(6 сем.) Форма контролю – іспит

Метою вивчення дисципліни «**Теорія комунікації**» є всебічний розгляд основ комунікативного знання, ознайомлення студентів з понятійно-категоріальним апаратом теорії комунікації, пояснення специфіки різних видів комунікацій через їх зіставлення, з'ясування ролі інформації в комунікаційному процесі; розвиток комунікативно-мовленнєвих знань та умінь. Важливо також акцентувати увагу студентів на специфіці комунікативних процесів у різних галузях діяльності.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

5-ий семестр СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1. Змістовий модуль 1. Методологічне підґрунтя науки про комунікацію. Вступ. Комунікація як феномен суспільного життя. Теорія комунікації як навчальна дисципліна та галузь наукового знання. Закони і категорії теорії комунікації. Методи і функції теорії комунікації. Комунікативна компетентність особистості. **Змістовий модуль 2. Історичні передумови виникнення теорії комунікації та етапи її концептуального розвитку.** Витоки теорії комунікації. Становлення комунікології як науки. Новітні концепції вивчення комунікації.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 2. Змістовий модуль 3. Комунікативний процес. Природа і структура комунікаційного процесу. Теоретичні моделі комунікації. Бар'єри комунікації і спотворення інформації. Технічні засоби комунікації. **Змістовий модуль 4. Комунікатори і комуніканти як суб'єкти комунікації. Аудиторія комунікації.** Особистість в системі комунікації. Комунікатор і комуніканти як суб'єкти комунікації. Аудиторія як адресат комунікації.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 3. Змістовий модуль 5. Вербальна комунікація. Семіотика комунікації. Мовленнєва комунікація. Функції мовлення. Форми мовленнєвої комунікації. Усномовленнєва комунікація. Складові успішної усномовленнєвої комунікації. **Змістовий модуль 6. Невербальна комунікація.** Ситуації використання невербальної комунікації. Порівняльна характеристика невербальної і вербальної комунікації. Екстра- та паралінгвістичні особливості невербальної комунікації. **Змістовий модуль 7. Ефективність комунікації.** Складові успішної комунікації. Експресивна поведінка в комунікації. Експресивні складові комунікації. Емоційно-експресивна напруга. **Змістовий модуль 8. Внутрішньоособистісна та міжособистісна комунікація.** Комунікативні аспекти внутрішньоособистісного та міжособистісного спілкування. Закони та аксіоми міжособистісної комунікації. Ефекти міжособистісного сприйняття.

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 4. Змістовий модуль 9. Комунікація в малих групах. Загальна характеристика комунікації в малих групах. Види та функції комунікації в малих групах. Структура й динаміка комунікації в малих групах. Інтегральні параметри комунікації в малих групах. **Змістовий модуль 10. Масова комунікація. Види професійно-орієнтованої комунікації.** Загальна характеристика масової комунікації. Теорії масової комунікації. Типи масової комунікації. Комунікація в різних сферах соціального життя.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: термінологію та основну науково-дослідну літературу з теорії комунікації; ключові концепції і методи вивчення теорії комунікації; історію становлення й розвитку теорії комунікації; умови й чинники комунікації; взаємозв'язок інформації і комунікації; види, форми і прикладні моделі комунікації; специфіку різноманітних рівнів комунікації; характеристики комунікативної особистості, в тому числі у професійній сфері, основні закономірності формування комунікативної особистості; причини виникнення бар'єрів комунікації;

уміти: застосовувати теорії та методи комунікації для вирішення різноманітних дослідницьких проблем; аналізувати конкретні випадки ефективних та неефективних комунікацій; використовувати ті комунікативні стратегії і тактики, які сприяють успішній комунікації; розпізнавати причини виникнення бар'єрів і вносити корективи в процес комунікації; розрізняти види та рівні комунікації; навичками ефективної комунікації; технологією моделювання комунікативних ситуацій; новітніми комунікаційними техніками та практиками ефективних комунікацій.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ТЕОРІЯ МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності**

Викладач: доц. Василенко О.П.

Лекцій – 30 год, практичних – 30 год. Форма контролю – іспит

Мета дисципліни «**Теорія масових комунікацій**»: всебічний розгляд основ комунікативного знання, ознайомлення студентів з понятійно-категоріальним апаратом теорії комунікації, пояснення специфіки різних видів комунікацій через їх зіставлення, з'ясування ролі інформації в комунікаційному процесі; розвиток комунікативно-мовленнєвих знань та умінь. Важливим також є акцент уваги студентів на специфіці комунікативних процесів у різних галузях діяльності.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1. Поняття про масову комунікацію. Комунікація як феномен суспільного життя Чинники виникнення комунікації. Категорія комунікації: сутність та основні підходи до витлумачення. Поняття про масову комунікацію Періоди розвитку масової комунікації Природа масової комунікації. Характер, системи масової комунікації. Типи масової комунікації Рекламна комунікація. PR-комунікація. Журналістська комунікація. Ефективність масової комунікації. Новітні концепції вивчення комунікації

Змістовий модуль 2. Комунікативний процес. Природа і структура комунікаційного процесу Основні елементи комунікативного процесу. Елементарний цикл комунікативного процесу. Типова комунікативна ситуація. Розвиток масової комунікації, її процес та форми і формати Форми масової комунікації . Формати масової комунікації. Масової комунікації в інших форматах. Види і фактори масової комунікації Масмедійні комунікації. Пропагандистська комунікація. Агітаційна комунікація. Фактори масової комунікації Людські (особистісні) фактори масової комунікації. Інструментально-технологічні фактори масової комунікації . Ситуаційні фактори масової комунікації. Модель масової комунікації.

Змістовий модуль 3. Технологія масового впливу. Основи масовокомунікативного впливу Визначення масовокомунікаційного впливу. Концептуальні засади масовокомунікаційного впливу. Професійні засади масовокомунікаційного впливу. Види масовокомунікативного впливу Масове зараження. Масова сугестія. Масова маніпуляція. Основи технології масовокомунікативного впливу Поняття про технологію масовокомунікаційного впливу. Концептуальні засади масовокомунікаційних технологій. Види масовокомунікаційних технологій. Технології проектування та змін соціального простору. Інформаційні технології. Інформаційні інтерактивні технології, або інтерактивні технології спілкування. PR-технології. Рекламні технології.

Змістовий модуль 3. Теорії масової комунікації. Теорії масової комунікації Зіставний аналіз теорій масової комунікації. Основні теорії масової комунікації. Макквейлова теорія масової комунікації. Моделі масової комунікації Модель комунікації як трансмісії. Модель експресивна, або ритуальна. Модель різголосу: комунікація як демонстрація й привернення уваги. Модель рецепції (сприймання): кодування й декодування висловлювання. Напрями досліджень масової комунікації Напрями досліджень масової комунікації. Дослідження медіавпливу.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: базовий науковий апарат сучасної комунікології, методи дослідження комунікації; новітні комунікаційні техніки та практики; специфіку жанру й виду медіатексту; шляхи представлення матеріалу в медіатексті; як інформація співвідноситься з кодами й умовностями медіа; як адаптувати медіатекст для різного типу аудиторій.

уміти: ефективно комунікативно взаємодіяти (на особистому, груповому, професійному, масовому рівнях), що визначають високий рівень комунікативної компетентності в сферах професійно-орієнтованої і повсякденної комунікації; вирішення професійних проблем відповідно до профільної спрямованості і видів професійної діяльності.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «HR-МЕНЕДЖМЕНТ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності**

Викладач: **доц. Кубко В.П.**

Лекцій – 30 год., практичних – 30 год. Форма контролю – іспит

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів цілісного і логічно-послідовного комплексу теоретичних знань про сутність управління людськими ресурсами підприємств та організацій і практичних умінь щодо розробки та здійснення кадрової політики в сучасних організаціях, добору та розміщення персоналу, його оцінювання і навчання. *Завдання* вивчення дисципліни – сприяти розумінню студентами сутності та соціальної значущості людських ресурсів організації у сучасних умовах; визначити виклики, які постали перед HR у контексті глобалізації; розглянути можливості реформування управлінських відносин в Україні.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1: HR-менеджмент як наука. Історія виникнення HR-менеджменту: еволюція управлінських парадигм. Три професійні революції. Еволюція форм спільної діяльності і становлення HR-менеджменту. Основні типи професійної культури і основні культурні архетипи HR-менеджменту. Управління персоналом і HR-менеджмент: спільні риси і відмінності.

Змістовий модуль 2: Методологія HR-менеджменту. Філософія HR-менеджменту, філософія організації, документальна складова філософії організації, характеристики закордонних філософій організації. Концепція HR – методологія, система, технологія HR. Закономірності і принципи HR-менеджменту. Методи побудови системи HR.

Змістовий модуль 3: Організаційні складові HR. Поняття організації. Основні риси організації. Огляд теорій організації. Національні особливості організаційної культури. Перспективи організації і організаційні рішення. Лідерство в організаціях. Риси лідера. Стили лідерства. Матриця Огайо. Ситуаційні теорії лідерства. Лідерство і організаційна культура.

Змістовий модуль 4: Мотивація: теорії і практики. Базова модель мотивації. Ієрархія потреб Маслоу. Теорія Альдерфера. Теорія мотивації Герцберга. Теорія очікувань Врума. Інші теорії мотивації. Модель мотивації. Матеріальне і нематеріальне стимулювання. Інтенсифікація і екстесифікація праці. Теорія оплати праці. Положення про оплату праці персоналу.

Змістовий модуль 5: Тактика і ефективність HR-менеджменту. Теорії навчання. Сучасні підходи до навчання. Організація, що самонавчається: порівняння із концепцією «традиційної організації». Характерні риси корпоративного навчання. Навчання і розвиток: системний підхід. Визначення потреби і планування навчання.

Змістовий модуль 6: Оцінка і контроль заходів HR. Оцінка персоналу в організаціях. Форми ділової оцінки співробітників. Атестація. Аудит робочого місця. Методи проведення атестаційних заходів. Принципи проведення оцінки персоналу. Оцінка результатів діяльності підрозділів і ефективності використання HR.

Змістовий модуль 7: Корпоративна комунікація: внутрішньокорпоративний PR. Формальні комунікації. Участь персоналу в управлінні організації. Управління стресом і турбота про співробітників. PR-управління комунікацією в конфлікті. Соціальна відповідальність організації.

Змістовий модуль 8: Документаційний супровід HR-процедур. Основні вимоги до організації діловодства HR-відділу. Документаційне забезпечення HR, організація обліку і звітності. Документи при прийомі на роботу, трудова книжка, картка обліку кадрів, заяви, автобіографія, атестаційний лист, нагородні листи. Процес планування людських ресурсів.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: історію становлення і розвитку підходів у HR менеджменті, технології й методи управління персоналом; принципи кадрової політики, форми і методи планування й організації роботи з кадрами; зміст і послідовність дій HR-менеджера в процесі розробки кадрової політики і стратегії підприємства, планування й організації управління персоналом;

уміти: керувати розробкою HR-стратегії організації, плануванням і прогнозуванням кадрової роботи, планувати потреби структурних підрозділів у навчанні персоналу та витрати на розвиток

персоналу; удосконалювати методи заохочення працівників до активної трудової поведінки, ініціативної, творчої праці; ефективно використовувати сучасні інформаційні технології в управлінні персоналом.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА»

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності**

Викладач: **доц. Кубко В.П.**

Лекцій – 30 год, практичних – 30 год. Форма контролю – іспит

Метою вивчення дисципліни «**Організаційна культура**» є засвоєння студентами основ організаційної культури, а також з'ясування місця цієї дисципліни як складової сучасної теорії управління бізнесом. Водночас актуальним є і вироблення вміння орієнтуватися у соціально-економічних процесах, що формують національні традиції, спосіб життя та ментальність, ознайомлення з методологією комплексного вивчення організаційної культури, що передбачає полідисциплінарний синтетичний підхід до проблеми, а також збагачення загальної культури та навичок мислення студентів.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Організаційна культура в координатах професійної діяльності. Атрибутивні параметри організаційної культури. Організаційна культура й корпоративна культура. Роль організаційної культури в розвитку підприємства. Організаційна структура управління: чинники. Феномен соціальної організації.

Змістовий модуль 2. Організаційний клімат. Організаційний клімат як механізм пристосування організації до незворотних змін навколишньої дійсності, механізм організаційного розвитку. Фактори визначення організаційного клімату. Організаційний клімат як умова появи індивідуальності та стилю організації.

Змістовий модуль 3. Моделі організаційної культури. Рівні проявів організаційної культури. Підсистеми організаційної культури: ідеальна та матеріальна. Еволюційна модель культури. Цілерациональна модель культури. Модель корпоративної і громадянської культур. Характеристики організаційної культури. Типи організаційної культури. Контркультура. Види контркультури в організації.

Змістовий модуль 4. Системний підхід до вивчення організаційної культури. Організаційна культура як система. Функції корпоративної культури в системі управління. Системний підхід до культури. Фактори, що впливають на особливості організаційної культури. Життєвий цикл організаційної культури.

Змістовий модуль 5. Способи реалізації стратегічного планування в організації. Стратегічне планування. Стратегія, місія, цілі/множинні цілі. Аналіз зовнішнього середовища. Перелік зовнішніх небезпек і можливостей. Управлінське обстеження. Культура, образ корпорації. Стратегія обмеженого росту. Стратегія росту. Стратегія скорочення.

Змістовий модуль 6. Методи зміни культури організації Розвиток організації і необхідність зміни корпоративної культури. Стратегія управління оргкультурою. Механізми зміни культури. «Розморожування», зміна і «заморожування» організаційної культури. Антикризова оргкультура, Основні етапи трансформації корпоративної культури.

Змістовий модуль 7. Вплив організаційної культури на організаційну ефективність. Організаційна культура як фактор досягнення стратегічних цілей і конкурентоспроможності. Вплив корпоративної культури на трудову мотивацію і результативність праці, інноваційну активність, розвиток персоналу, організаційний клімат, комунікації, імідж і ділову репутацію. Модель Сате. Модель Пітерса-Уотермана. Модель Парсонса. Модель Квіна-Рорбаха.

Змістовий модуль 8. Крос-культурні відмінності і корпоративна культура в міжнародному бізнесі. Проблеми крос-культурних відмінностей в міжнародному бізнесі, Базові критерії міжнародних відмінностей за Г. Хофштедтом, Р. Льюїсом, П. Шіхіревим. Типи культур з точки зору комунікативних процесів.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати : фактори і умови, що визначають організаційну культуру; типології організаційної культури; основні теоретичні концепції організаційної культури; зміст і показники аналізу організаційної культури; принципи і методи формування та підтримки організаційної культури;

уміти: аналізувати наявну на підприємстві організаційну культуру; використовувати інструментарій прикладних досліджень з метою вдосконалення організаційної культури; використовувати соціологічні методи для оцінки ефективності управління організаційною культурою.

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **економічних систем і управління інноваційним розвитком**

Викладач: **доц. Козакова О.М., ст.викл. Черепанова Н.О.**

Лекцій – 30 год., практичних – 14 год. Форма контролю – залік

Дисципліна «Економічна теорія» є основою, фундаментом всіх економічних дисциплін, бо вона досліджує закономірності господарського розвитку суспільства. Її значення полягає саме в тому, що вона служить методом, інтелектуальним інструментом в процесі аналізу економічних проблем, перспектив їх розвитку, механізму та чинників досягнення соціально-економічного прогресу. Дисципліна має націлити майбутніх фахівців на творче застосування отриманих знань у їх практичній діяльності..

У сучасних умовах становлення ринкових відносин в Україні, враховуючи змінність внутрішнього та зовнішнього оточення, підсилення конкуренції між товаровиробниками вивчення дисципліни «Економічна теорія» є важливим у процесі підготовки фахівців економічного профілю і формування сучасного економічного мислення та світогляду.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Предмет і метод економічної теорії. Предмет та функції економічної. Основні методи пізнання соціально - економічних процесів та явищ. Економічні закони та категорії.

Змістовий модуль 2. Наукові основи економічної системи та її структура. Загальна характеристика економічної діяльності та середовища життєдіяльності людини. Економічна система та її структура. Типи економічних систем. Теоретичні основи відносин власності. Основні форми та види власності. Економічні потреби суспільства їх суть та структура. Економічні інтереси: сутність , суб'єкти , класифікація.

Змістовий модуль 3. Форми суспільного виробництва. Загальні основи товарного виробництва. Форми суспільного виробництва. Загальні риси товарного виробництва. Просте і розвинене товарне виробництво. Товар та його властивості як економічної категорії. Теорія вартості. Величина вартості товару. Закон вартості та його функції. Розвиток форм вартості, сутність грошей та їх функції. Закон грошового обігу. Інфляція: причини, сутність, види, наслідки. Методи антиінфляційного регулювання.

Змістовий модуль 4. Ринкова економіка та її еволюція. Зміст категорії «ринку» та функції ринку. Система, структура, типи та види ринку. Конкуренція : сутність, види . Монополія: сутність, місце та роль на ринку . Антимонopolна політика. Закон попиту. Попит та фактори його формування. Закон пропозиції. Пропозиція та фактори його формування. Поняття еластичності та його показники . Рівновага на ринку. Умови ринкової рівноваги .

Змістовий модуль 5. Теоретичні засади підприємництва, функціонування і економічного розвитку підприємства. Сутність підприємництва та його функції. Процес створення і зростання вартості у процесі виробництва. Підприємство та його види. Поняття капіталу. Постійний і змінний капітал. Форми капіталу. Нагромадження капіталу. Концентрація та централізація капіталу. Кругообіг капіталу та його три стадії. Обороти капіталу. Основний і оборотний капітал. Час руху капіталу та його складові. Амортизація: сутність, види, методи розрахунку. Виробничі фонди підприємства та їх структура. Витрати виробництва та їх класифікація. Ціна виробництва і прибуток. Наймана робоча сила і заробітна плата. Торговий капітал та торговий прибуток. Позиковий капітал і позиковий відсоток. Ринок землі та земельна рента. Ціна землі.

Змістовий модуль 6. Закономірності відтворення та обігу усього суспільного капіталу. Сутність процесу суспільного відтворення. Показники результатів суспільного відтворення. Ефективність виробництва.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: специфіку і склад економічної діяльності суспільства, логіку розвитку економічної думки; історію зародження, становлення і розвитку економічних процесів і явищ, в тому числі в Україні,

сутність основних економічних теорій в процесі динамічного економічного розвитку; альтернативні теоретичні підходи до вирішення практичних економічних проблем, різні підступи до періодизації економічної історії; зміст особливостей господарського розвитку та економічної думки, основних етапів світового економічного розвитку; основні методи пізнання історико-економічних процесів; закономірності розвитку світового господарства та основні напрями економічної думки у сучасних умовах розвитку цивілізації; методики історичного аналізу економічних процесів; підходи до формування різних моделей функціонування економічних систем в процесі історичного розвитку та їх трансформації, переходу до якісного нового рівня розвитку суспільства, виникнення і становлення основних напрямків економічної думки; основні напрями розвитку і вдосконалення економічних систем, формування засад ринкового господарства в Україні, еволюції поглядів на розвиток суспільства та історії економічної думки.

уміти: орієнтуватися у головних економічних теорія і закономірностей розвитку суспільства; аналізувати причини розвитку суспільства і виникнення різноманіття напрямків в економічній думки в різних етапах економічного розвитку країн, пояснювати причини розходження в рівнях економічного розвитку різних країн; виявляти фактори, сприяючі зростанню і прогресу, виходячи з історичного досвіду економічного розвитку, появи напрямів розвитку економічної думки; оцінювати зміст і наслідки науково-технічної соціально-економічної, виробничої та інших видів діяльності людини; використовувати сучасні Інтернет-технології при вивченні методологічних засад і реального процесу економічного розвитку та історії економічної думки, вміння виявляти тенденції економічного розвитку, розпізнавати сучасні тренди у вдосконаленні економічної думки; самостійно продовжити пізнання процесів історії економіки і економічної думки, консультувати з питань методів аналізу економічних процесів.

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРЕНІНГУ»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **психології та соціальної роботи**
Викладачі: **ст. викл. Гордієнко І.О.**
Лекцій – 30 год, лабораторні заняття – 30 год. Форма контролю – іспит

Дисципліна «**Основи соціально-психологічного тренінгу**» покликана сприяти опануванню студентами методологією та технологією соціально-психологічного тренінгу як способу актуалізації самоєфективності особистості на основі групових форм психологічної роботи.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Вступ до курсу “Основи соціально-психологічного тренінгу” (СПТ)

Визначення поняття “тренінг”. Співвідношення понять “психотерапія”, “психокорекція”, “навчання” та “психологічний тренінг”. Специфічні риси та основні парадигми тренінгу. Области застосування психологічного тренінгу.

Змістовий модуль 2. Історія розвитку СПТ

Стисла історія розвитку групових методів психотерапії та практичної психології. Теорія “тваринного магнетизму” Ф.А. Месмера. Групова психотерапія та гіпноз. Соціально-психологічні аспекти групових методів. Групові методи у психоаналізі та інших психологічних школах.

Змістовий модуль 3. Психологічні особливості тренінгової групи

Цілі тренінгової групи. Переваги групової форми психологічної роботи. Групові норми. Члени групи, їх цілі та ролі. Ефекти тренінгу. Поняття “групова згуртованість”. Гомогенність та гетерогенність тренінгових груп. Якісний та кількісний склад тренінгової групи. Загальні тренінгові методи. Обґрунтування різноманіття та класифікація прийомів та технік, що використовуються у тренінгу. Групова дискусія. Ігрові методи. Методи, що спрямовані на розвиток соціальної перцепції. Методи тілесно-орієнтованої терапії. Медитативні техніки.

Змістовий модуль 4. Теоретичні основи СПТ

Міжособистісне спілкування: структура, задачі, форми. Комунікативна функція спілкування. Інтерактивна функція спілкування. Перцептивна функція спілкування. Феномен “зворотного зв’язку” в СПТ: функції, форми та властивості зворотного зв’язку. Фактори, що впливають на ефективність надання ЗЗ в СПТ. Особистісна динаміка учасників групи тренінгу. Загальна уява про стадії розвитку групи під час тренінгу. Характеристики стадій розвитку: функції, особливості протікання. Криза в розвитку тренінгової групи. Стадії розвитку групи з спонтанною динамікою. Стадії розвитку групи з динамікою, що керується.

Змістовий модуль 5. Технологія СПТ

Основні технологічні етапи СПТ. Основні підходи та принципи щодо складання програми СПТ. Ведучий психологічного тренінгу: роль, функції та вплив властивостей особистості. Психодинамічний підхід в практиці СПТ. Біхевіорально-орієнтований підхід до СПТ. Гуманістичний підхід в практиці СПТ. Нейро-лінгвістичне програмування в практиці СПТ.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: теоретико-методологічні засади та технологію проведення СПТ; основні компоненти процесу саморегуляції поведінки людини в межах СПТ; основні концепції щодо організації групових форм роботи у рамках різних психологічних шкіл та напрямків; особливості процесів групової та особистісної динаміки, що відбуваються у ході СПТ;

вміти: визначати психологічні та соціально-психологічні проблеми особистості та пропонувати шляхи їх розв’язання в межах СПТ; обґрунтовано підбирати та застосовувати оптимальний арсенал психотехнічних засобів СПТ відповідно індивідуальним особливостям учасників тренінгу; вміти здійснювати аналіз групових процесів; визначити діапазон застосування певних підходів та технік СПТ у практиці соціальної роботи; використовувати загальнотеоретичні знання та вміння, що були набути у процесі вивчення дисципліни, при утворенні власних програм СПТ; керуватися етичними принципами, які прийняті в професійному психологічному товаристві.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ІСТОРІЯ МОДИ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **культурології та мистецтвознавства**
Викладачі: **доцент Ткаченко Р.В.**
Лекцій – 30 год, практичні заняття – 16 год. Форма контролю – залік

Дисципліна «Історія моди» репрезентує широкий огляд загальнокультурних і наукових, зокрема культурологічних концепцій, методів та підходів до теоретичного і практичного осмислення моди як показника культури.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Предмет «Історія моди». Мета і завдання курсу. Генезис поняття моди. Специфіка вивчення предмета. Місце курсу „Історія моди” у системі гуманітарних наук. Складові поняття моди. Визначення понять "одяг", "костюм", "мода". Мода як форма і спосіб організації культурного життя. Концепт «моди». Етимологія поняття «мода»: розмаїття змістовного наповнення.

Змістовний модуль 2. Мода як феномен культури.

Концептуальні підстави вивчення феномена моди. Концепція наслідування (Г. Тард, Г. Зіммель, Г. Спенсер). Механізм "просочування" модних зразків. Концепція демонстративного споживання (Т. Веблен, В. Зомбарт). Економічне обґрунтування поширення модних зразків. Концепція відновлення соціокультурних норм (Г. Блумер, П. Бурдьє, А. Гофман). Мода як механізм відбору й селекції культурних норм. Теоретичні погляди на моду у сучасній культурології (М. Фуко, Ж. Бодрийяр, Ж. Липовецькі, Р. Барт). Функції моди. Мода як стиль життя. Поняття стилю життя: (М. Вебер, Г. Зіммель, П. Бурдьє, Р. Інглхарт).

Змістовний модуль 3. Мода в культурі Давнього світу

Поява одягу у первісній культурі. Функції одягу. Прикрашення як джерело виникнення моди. Декорування тіла (Тату, шрамування). Декорування одягу. Основні форми одягу. Мода в культурі Давнього сходу. Соціально-економічне і культурне життя Передньої Азії та Давнього Єгипту. Одяг Давнього Єгипту та Месопотамії в культурі Давнього сходу. Ідеал краси епохи фараонів. Античний світ моди. Особливості світосприйняття в античній культурі. Одяг як відображення культурних парадигм.

Змістовий модуль 4. Європейська мода Нового часу

Європейська мода XVII століття. XVII ст. – Життя як театр. Мода барокової доби (1625 - 1675). Мода абсолютистського класицизму (1675 - 1715). Європейська мода XVIII століття. Доба Рококо. Рокайльний інтер'єр. Модні сукні та зачіски галантного віку. Велика французька буржуазна революція – зміна парадигм в культурі. Європейська мода XIX століття. Мода ампіру (1800-1820). Імператриця моди Жозефіна де Богарне. Мода романтизму (1820-1840).

Змістовий модуль 5. Мода XX століття.

Модернізм. Розквіт стилю "модерн" у жіночому й чоловічому костюмі початку століття. Провідні модельєри західноєвропейського костюма у становленні й розвитку моди XX століття : Поль Пуаре, Ернст Драйден, Габриель Шанель. Мода й кіно. Мода воєнного часу 40-х років. Крістобаль Баленсиага. Революція молодих. Мода 50-х - 60-х років: Крістіан Діор, Ів Сен-Лоран, Андре Курреж, П'єр Карден. Постмодернізм. Особливості моди в постіндустріальному суспільстві. Мода 70-х років. Мода 80-х років. Мода 90-х років. Мода XXI століття

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основні концепції в розумінні феномену моди, історичні варіації моди на протязі існування світової культури, тенденції розвитку моди у сучасній культурі. Сутність феномену моди, різноманітність засобів його аналізу, усвідомлення зміни моди як віддзеркалення, а інколи і підґрунтя різноманітних культурно-історичних процесів, а також знати про самосвідомість культури, яка відтворюється у моді.

вміти: визначати головні особливості тих чи інших напрямків моди в їхніх внутрішніх структурних і змістовних закономірностях і співвідношеннях до культурних контекстів, виробленню навичок аналізу явищ у моді як своєрідних текстів культури.

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«ПРОФОРІЄНТАЦІЯ ТА ПРОФВІДБІР»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **психології та соціальної роботи**

Викладач: **доц. Тодорцева Ю.В.**

Лекцій – 15 год, практичних – 15 год. Форма контролю – залік

Дисципліна «Профорієнтація та профвідбір» покликана формувати у студентів розуміння закономірностей профорієнтаційної роботи серед учнів; навчити студентів давати рекомендації щодо вибору професії та встановлювати придатність до певної діяльності з урахуванням індивідуальних та вікових відмінностей людини; орієнтувати студентів на усвідомлення основних етапів професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців у різні періоди професійного самовизначення і самореалізації.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Сутність, структура та основні поняття професійної орієнтації

Управління професійною орієнтацією. Професійна освіта і сутність професійного самовизначення. Основні стратегії профконсультаційної роботи. Розвиток і виховання школяра в системі профорієнтаційної роботи.

Класифікація професій.

Змістовий модуль 2. Форми професійної роботи і психологічне вивчення професії

Професійна консультація та її види. Організація професійної роботи на виробництві. Професіографічний аналіз діяльності. Порядок складання професіограм та психограм. Психологічні характеристики складових професійної придатності.

Змістовий модуль 3. Професійний відбір

Професійний відбір працівників на підприємствах. Професійний відбір операторів. Професійний відбір в авіації та армії України. Психологічний асисмент як метод комплексної оцінки персоналу. Методики вивчення функцій для визначення профпридатності.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основні теоретичні питання дисципліни, основні стратегії профконсультаційної роботи з людьми різного віку, форми професійної роботи і психологічні характеристики складових професійної придатності особистості, основні підходи до професійного відбору у різних галузях, специфіку професійно діагностичної і корекційної роботи.

вміти: здійснювати аналіз соціально-психологічних проблем особистості, складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта при виконанні навчальних завдань, застосовувати професіографічний аналіз діяльності та методики вивчення функцій для визначення профпридатності, презентувати інноваційні форми профорієнтаційної роботи серед молоді.

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«СТАНДАРТИЗАЦІЯ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **документознавства та інформаційної діяльності**
Викладач: **ст.викл. Панькевич О.О.**
Лекцій – 30 год, практичних – 16 год. Форма контролю – залік

Стандартизація інформаційної сфери – це одна з провідних навчальних дисциплін документознавчого циклу, що вивчається для загально-професійної підготовки студентів-документознавців. Дисципліна забезпечує засвоєння навичок створення електронного документа, який відповідає державному стандарту України, та створення відповідного опису атрибутів документа та його частин з використанням формальної мови, яка визначена відповідним стандартом.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Стандартизація електронного документообігу

Завдання та призначення стандартизації. Архітектура та структурна модель документа. Профіль електронного документа.

Змістовий модуль 2. Комплекс стандартів з автоматизованих інформаційних систем

Стандарти створення електронних бібліотек. Стандарти щодо інтерфейсу користувача. Технічне завдання на розробку сайту

Змістовий модуль 3. Комплекс стандартів з інформаційних технологій

Стандарт безпеки інформаційних систем. Формат обміну службовими документами. Архітектура символічного та графічного вмісту електронного документа. Відкритий стандарт електронного документа.

Змістовий модуль 4. Формальні визначення властивостей електронного документа

Мова інформаційного моделювання. Формальні методи опису макетної структури документа.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати : основний зміст державних стандартів України в інформаційній сфері; нормативно-законодавчі акти сфери національної стандартизації; стандарти щодо інтерфейсу користувача; стандарт безпеки інформаційних систем; відкритий стандарт електронного документа; стандарти створення електронних бібліотек; склад технічного завдання на створення сайту; формальні методи опису макетної структури документа.

уміти: вільно володіти понятійним апаратом науки стандартизації; чітко дотримуватися відповідних стандартів у створенні електронного документа; самостійно вивчати й аналізувати різноманітні документи з позицій стандартизації; використовувати стандарти щодо інтерфейсу користувача; використовувати стандарти щодо профілю електронного документа; використовувати стандарти щодо символічного та графічного вмісту електронного документа; оперувати національними стандартами в управлінні документаційними процесами організації; ефективно застосовувати отримані знання у практичній організаційно-управлінській, науковій та інформаційній діяльності організації.

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **психології та соціальної роботи**

Викладач: **доцент. О.М. Лисенко**

Лекцій – 16 год, практичних – 30 год. Форма контролю – залік

Дисципліна «Гендерні аспекти соціальної роботи» покликана формувати у студентів комплекс теоретичних знань і умінь щодо цілісного уявлення про науково-теоретичні засади гендерної політики в Україні; розкрити зміст та організацію соціальної роботи з урахуванням гендерного фактору, визначити основні форми та методи роботи з категоріями клієнтів з урахуванням статі.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ:

Змістовий модуль 1. Суспільно-політична та філософська думка про соціальні ролі жінок і чоловіків. Традиційна парадигма «природного» розуміння суті та ролі статевих відмінностей у західній філософії та науці. Фемінізм як джерело гендерної теорії. Громадські рухи чоловіків як інтелектуальна та соціально-політична передумова виникнення гендерної теорії. Гендерний фактор як наукова категорія і соціально-політичний феномен.

Змістовий модуль 2. Сучасне суспільно-політичне та соціальне-економічне становище жінок і чоловіків в Україні. Освіта та професійна підготовка. Економічна активність та рівень безробіття. Оплата праці та безоплатна робота. Бізнес та підприємництво. Юридичні права та політичні повноваження. Насильство на гендерній основі та торгівля людьми. Патріархальні стереотипи у ЗМІ.

Змістовий модуль 3. Гендер у міжнародних документах. Статут ООН. Загальна декларація прав людини та міжнародні пакти про права людини. Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Пекінська Декларація і Платформа дій.

Змістовий модуль 4. Гендерна активність у європейському регіоні. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод. Європейська соціальна хартія (переглянута). Європейські конференції з питань рівності між жінками і чоловіками.

Змістовий модуль 5. Соціальна робота зі статевими групами. Особливості соціальної роботи з жінками. Особливості соціальної роботи з чоловіками. Технології соціальної роботи з клієнтами зрілого віку.

Змістовий модуль 6. Захист людини від насильства в сім'ї. Захист жінок від насильства: рекомендації Ради Європи. Попередження насильства в сім'ї як важливий аспект гендерної політики. Закордонний досвід боротьби з насильством в сім'ї. Технології соціальної роботи з жертвами насильства в сім'ї. Психологічні рекомендації щодо роботи з особами, які стали жертвами насильства в сім'ї.

Змістовий модуль 7. Торгівля людьми з метою сексуальної експлуатації – світова проблема. Торгівля людьми сьогодні: глобальний феномен. Засоби боротьби з торгівлею людьми на міжнародному рівні. Організація роботи щодо запобігання насильства та торгівлею людьми в Одеській області.

Змістовий модуль 8. Гендерні аспекти соціальної роботи з сім'єю. Інститут родини та гендерний розподіл ролей: основні підходи. Сім'я і диференціація соціально-статевих ролей. Проблеми гендерної ідентифікації. Особливості соціальної роботи з урахуванням гендерного фактору.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: загальні питання державної гендерної політики в Україні; основи гендерної теорії; специфіку роботи з клієнтами з урахуванням їх статі; соціальні та особистісні проблеми жінок, причини їх виникнення; основні технології сучасної практики здійснення допомоги; особливості соціальної роботи з урахуванням гендерного фактору.

вміти: аналізувати державну гендерну політику; визначати пріоритети у планованні заходів щодо сприянню гендерної рівності у суспільстві; виявляти ознаки недосконалості нормативно-правових документів, що регулюють основи соціальної роботи з гендерними групами населення; розробляти пропозиції до муніципальних та регіональних програм, спрямованих на підвищення соціальної допомоги жінкам та чоловікам; розробляти програми соціального супроводу клієнтів в залежності від статі; інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ «ІМІДЖОЛОГІЯ»

Кафедра, що забезпечує викладання: **культурології та мистецтвознавства**

Викладач: доцент Прокопович Л.В.

Лекції – 30 год., практичні заняття – 30 год.

Форма контролю – залік

Внаслідок вивчення цієї дисципліни студент отримує уявлення про наукове підґрунтя теорії іміджу, знання про механізми формування іміджу різних рівнів (індивідуального, предметного, корпоративного та ін.), навички застосування цих механізмів для певних соціокультурних завдань/ситуацій.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1. ІМІДЖ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ

Поняття іміджу. Структура іміджу, його складові. Історія зародження поняття іміджу. Підходи і методи досліджень в іміджелогії; класифікації іміджів як дослідницький інструмент. Порівняльний аналіз понять «імідж» і «образ». Співвідношення понять «симулякр», «уявлення», «стереотип». Проблеми суб'єктивності та об'єктивності образу. Психологічні підґрунтя сприйняття та формування іміджу: механізми сприйняття, проєкції, сублимації, витиснення при формуванні образу в свідомості індивідів. Поняття комунікації. Комунікація як процес. Види іміджів за функціями та контекстними ознаками. Комунікативна поведінка в рамках іміджу. «Людина граюча». Поняття соціальної ролі в психології. Поняття театралізації життя. Іміджеві субкультури. Імідж в політиці.

Змістовий модуль 2. ІМІДЖ І ОСОБИСТІТЬ

Я-концепція. Духовне, моральне, інтелектуальне наповнення – основа іміджу особистості. Імідж і соціальний стереотип. Принципи формування індивідуального іміджу. Канали презентації. Технології формування індивідуального іміджу. Поняття культурної ідентичності. Актуальність питань культурної ідентичності в сучасному суспільстві. Імідж як засіб демонстрації ідентичності.

Змістовий модуль 3. ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ

Актуальність формування професійного іміджу. Принципи формування професійного іміджу. Технології формування професійного іміджу. Специфіка комунікацій в різних професіях. Особливості вербальних іміджів різних професій. Уніформа. Дресс-коди. Протокольний костюм.

Змістовий модуль 4. ВПЛИВ ІМІДЖУ НА РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття «бренд», «репутація». Вплив бренду, іміджу та репутації на розвиток територій та організацій. Поняття предметного іміджу. Основний механізм створення предметного іміджу. Прояви персоніфікації, її зв'язок із міфом, казкою, архетипами. Цілі й мотиви створення предметного іміджу. Структура іміджу компанії. Візуальний стиль як зовнішня складова іміджу компанії. Значення PR у формуванні корпоративного іміджу. Корпоративна культура як сукупність норм, цінностей компанії. Філософія компанії. Поняття «імідж міста». Одеса – іміджеве місто. Роль художньої літератури в створенні «одеського міфу» як інструменту брендінга.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, ВМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основи наукового підґрунтя теорії іміджу; механізми формування іміджу різних рівнів (індивідуального, предметного, професійного, корпоративного та ін.);

вміти: визначати цілі створення іміджу в різних соціокультурних ситуаціях; створювати, у відповідності до цих ситуацій, іміджі певних рівнів (індивідуального, професійного, предметного, корпоративного та ін.)

**ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ
«ПСИХОЛОГІЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ»**

Кафедра, що забезпечує викладання: **психології і соціальної роботи**

Викладач: **доц. Фурман А.А.**

Лекцій – 30 год., лабораторних – 30 год. Форма контролю – залік.

Дисципліни “**Психологія професійного спілкування**” є складовою циклу гуманітарної підготовки, яка сприяє засвоєнню історичних й соціокультурних передумов виникнення і функціонування різноманітних форм спілкування в культурі фахових взаємодій; оволодінню основними комунікативними стратегіями і технологіями професійного спілкування психолога; підвищенню рівня мовленнєвої і комунікативної майстерності фахівців соціогуманітарного профілю; виробленню практичних вмінь застосовувати методи, прийоми комунікативного порозуміння у роботі психолога-практика.

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНОГО КУРСУ

Змістовий модуль 1. Основи психології професійного спілкування. Поняття професійного спілкування, його загальні особливості. Модуси публічного виступу (логос, етос, пафос). Категоріальність понять «переконання», «красномовство», «риторика», «комунікація», «ораторське мистецтво», «професійне спілкування». Наративний метод у процесі комунікації – предмет «професійного спілкування»

Змістовий модуль 2. Основи фахової взаємодії у системі «людина-людина», принципи та загальні особливості. Соціальна робота як професія і мистецтво спілкування. Три типи поглядів на соціальну роботу як фахову діяльність: рефлексивно-терапевтичний, колективістський, індивідуалістичний. Афіліативні здібності фахівця соціономічного амплуа. Професійний «портрет» спеціаліста системи «людина-людина».

Змістовий модуль 3. Інвенція, диспозиція, елокуція, меморія й акція. Поняття про стратегію оратора. Типи підготовки до публічного виступу (написання повного тексту промови, запис головних тез та аргументів, виголошення промови експромтом). Топіка. Аргументи й критика. Структура та види аргументації. Кількісні показники аудиторії. Рівень обізнаності аудиторії в темі. Предмет промови. Диспозиція як розділ риторики. Способи запам'ятовування промови (механічний, логічний, мнемотехнічний). Загальні особливості людського сприйняття («ефект рамки», «магічне число»). Мовні дефекти. Сила голосу. Діапазон. Поняття артикуляції.

Змістовий модуль 4. Тактика і стратегія уникнення конфліктогенів у спілкуванні. Стратегія використання «згладжувальних» засобів у промові. Етапи активізації мисленнєвої та почуттєво-емоційної діяльності аудиторії. Логічні та психологічні способи впливу. Дидактичні (композиційні), стилістичні (мовні), психологічні прийоми уникнення конфліктогенів. Причини конфліктних ситуацій, конфліктогени. Динаміка конфліктів. Нівелювання або шляхи виходу з конфлікту.

Змістовий модуль 5. Логічні та психологічні форми мовленнєвого впливу, прийоми синтаксичного перетворення. Вибір прямої чи непрямой форми впливу. Риторичні фігури. Риторичне запитання. Критерії словесного виразу промови: правильність, ясність, краса, доречність. Прийоми синтаксичного перетворення. Прийоми привернення уваги аудиторії. Апасіопеза, асиндетон, еліпсис, літота, епіфора, гомеотелевтон.

Змістовий модуль 6. Розвиток ораторського мистецтва в Античності. Софістика і діалектика. Еліати і піфагорійці. Великі оратори Греції (Перікл, Клеон, Горгій, Демосфен, Сократ). Платон про риторику. Риторика Аристотеля. Риторика у сфері законодавства, політики, влади. Судові змагання. Принципи спілкування в Римі: інвективність (розвінчувальність), ампліфікація (перелік з метою емоційного нагнітання звинувачень), афористичність, сумлінно дібрані і згруповані факти. Риторика Цицерона. Гай Юлій Цезарь. Лукрецій Кар. Педагогічна риторика Квінтіліана. Творчість Луція Аннея Сенеки.

Змістовий модуль 7. Розвиток ораторського мистецтва на території сучасної України. Принципи спілкування в українській ментальності. Острозька школа. Християнство і Київська Русь. Національна мова і мовлення. Релігійне красномовство. Братські школи. Києво-Могилянська академія. Академічні і політичні принципи та методи спілкування. Культурні традиції та їхні функції у розвитку форм і засобів спілкування в українському суспільстві.

Змістовий модуль 8. Мистецтво міркування і професійне психологічне спілкування. Архітектоніка спілкування. Закономірності і правила ефективного спілкування. Техніки взаємодії для породження прихильності. Активне слухання. Символ-драма у міжособовій взаємодії. Семантичне (сислове) навантаження при веденні бесіди, дискусії, діалогу.

Змістовий модуль 9. Ефективність міжособової взаємодії. Раппорт як близький довірливий контакт. Становлення і розвитку контактів між людьми. Цілі міжособового спілкування. Задоволення соціальних і духовних потреб у комунікативній взаємодії. Послідовність у процесі налагодження контактів між людьми. Довірливі стосунки. Переконавання у діалогічному мовленні.

Змістовий модуль 10. Психологічні традиції і культура спілкування. Традиції та звичаї різних народів світу. Святково-обрядова культура України. Культура як спосіб організації суспільного, групового та індивідуального життя. Традиції і культура в житті людини і суспільства, їх функціональне призначення. Рідна мова. Родинні традиції. Етнічні засновки життєдіяльності. Інтеграція і соціалізація в соціокультурне середовище.

Змістовий модуль 11. Нормативи і техніки і мовлення соціального працівника. Семантичне і семіотичне формовияви мовлення, основна ідея промови. Основні форми, методи і засоби професійного спілкування. М'якість, мелодійність, милозвучність, тендітність промови, її афектація і логічність. Дикторські здібності соціального працівника і їх використання. Силу голосу, діапазон, артикуляція та мовні дефекти. Логічні та психологічні способи впливу. Дидактичні (композиційні), стилістичні (мовні), психологічні прийоми мовлення.

Змістовий модуль 12. Маніпулятивні техніки спілкування і їх подолання у роботі психолога. Види маніпулятивних комунікативних взаємодій. Маніпулятор та актуалізатор Е.Шострома. Способи та методи подолання чи нівелювання маніпулятивного впливу. Комунікативні вміння і навички впливу соціального працівника на клієнта. Сила слова у професійній діяльності.

Змістовий модуль 13. Переконавання як мистецтво психологічних комунікаційних зв'язків. Мова та її значущість у професійному спілкуванні. Мистецтво переконання за допомогою законів логічного мислення: а) аналіз і синтез; б) індукція і дедукція; в) аналогія. Структура доказу і вимоги до нього. Поняття тези та аргументу. Ораторські помилки. Прийоми професійного соціологічно орієнтованого спілкування: новизни, взаємодії інтересів, персоніфікації, проблемної ситуації, співучасті. Слово у професійному зростанні фахівця. Фразування і логічна впорядкованість фахового спілкування.

Змістовий модуль 14. Рівні сучасного спілкування психолога-практика. Спілкування «по-горизонталі» і «по-вертикалі». Інтенсивність та рівні спілкування (низький, достатній, високий, абсолютний). Побутове спілкування. Соціальна, професійна і естетична (шкала «духовності») шкали спілкування. Сприйняття невербальної комунікації. Просторові зони спілкування (інтимна, особиста, соціальна, громадська). Сучасне молодіжне мовлення. Жаргон. Молодіжний сленг. Проблеми поширення вульгарного мовлення, брутального стилю спілкування. Взаємодія територіальних і соціальних діалектів. Соціальні лексичні системи.

Змістовий модуль 15. Установки у психологічному професійному спілкуванні. Поняття диспозиційної концепції спілкування. Значущі чинники та критерії оцінки ефективності впливу на партнера по спілкуванню. Патерни взаємодії соціального працівника і клієнта. Модель комунікативної взаємодії у професійному спілкуванні фахівця з соціальної роботи.

КІНЦЕВІ ЗНАННЯ, УМІННЯ ТА НАВИЧКИ

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основні закономірності розвитку та прояву спілкування та становлення особистості у комунікативній взаємодії; основні теоретичні питання дисципліни, принципи функціонування артикуляційного апарату мовлення; вікові чинники соціалізації особистості, принципи адаптації людини стосовно соціальних змін; основні закономірності спілкування та стратегії соціального партнерства у різних сферах життєдіяльності людини; основні принципи становлення, формування і розвитку групи в організації; особливості і характеристики групової взаємодії і впливу; базові підходи до мотивації учасників групової діяльності; основні стратегії та методи профілактики і корекції конфліктної взаємодії, подолання маніпулятивних технік комунікації.

вміти: працювати в команді; діяти на етичних засадах; особистісно і професійно вдосконалюватись, продуктивно взаємодіяти, вступати в комунікацію, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культурні особливості. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань. Демонструвати навички міжособистісної та групової комунікації у публічних виступах, коректному веденні діалогу. Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога при вирішенні навчально-професійних завдань. Самостійно обирати та застосовувати психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження. Пропонувати способи вирішення психологічних проблем міжособистісної взаємодії.